Innlevering 6 (frist 19. november)

Oppgaver til kapittel 12

1. Bruk minste kvadraters metode på det overbestemte systemet

a) $\left[\begin{array}{cc|c} 2 & 1 & -1 \\ -3 & 1 & -2 \\ -1 & 1 & 1 \end{array}\right]$ **b)** $\left[\begin{array}{ccc|c} 0 & 1 & 1 & 1 \\ -1 & -1 & -1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & -1 \\ 0 & -1 & 1 & 1 \end{array}\right]$

2. Vi skal finne polynomer som passer til punktene

$$\begin{bmatrix}0\\1\end{bmatrix}, \begin{bmatrix}1\\2\end{bmatrix}, \begin{bmatrix}2\\3\end{bmatrix}, \begin{bmatrix}3\\5\end{bmatrix}, \begin{bmatrix}4\\7\end{bmatrix}.$$

a) Det finnes et unikt fjerdegradspolynom som går gjennom alle punktene. Sett opp et ligningssystem for koeffisientene til dette polynomet, og finn koeffisientene.

b) Det finnes ingen andregradspolynomer som går gjennom alle punktene. Bruk minste kvadraters metode til å finne koeffisientene til det annengradspolynomet som passer best.

3. Finn likevektsvektorene til de stokastiske matrisene:

a) $\begin{bmatrix} 0.8 & 0.5 \\ 0.2 & 0.5 \end{bmatrix}$

b) $\begin{bmatrix} 0.7 & 0.2 & 0.2 \\ 0 & 0.2 & 0.4 \\ 0.3 & 0.6 & 0.4 \end{bmatrix}$

4. Vis at en regulær stokastisk 2×2-matrise

$$M = \begin{bmatrix} 1-a & b \\ a & 1-b \end{bmatrix} \text{ med } 0 < a, b < 1$$

har en unik likevektsvektor.

Oppgaver til kapittel 13

1. Skissér faseplottet til systemet $A\mathbf{y} = \mathbf{y}'$ og forklar hvordan egenverdiene bestemmer bildet når

a) $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ -1 & -2 \end{bmatrix}$

b) $A = \begin{bmatrix} 7 & -1 \\ 3 & 3 \end{bmatrix}$

c) $A = \begin{bmatrix} -3 & 2 \\ -1 & -1 \end{bmatrix}$

d) $A = \begin{bmatrix} -3 & -9 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}$

2. Finn en basis for løsningsrommet til $A\mathbf{y} = \mathbf{y}'$ og bestem generell løsning når

a) $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 5 \\ 0 & 3 & 5 \\ 0 & 0 & 5 \end{bmatrix}$

b) $A = \begin{bmatrix} 3 & -1 & 2 \\ 3 & -1 & 6 \\ -2 & 2 & -2 \end{bmatrix}$

3. Løs initialverdiproblemene $A\mathbf{y} = \mathbf{y}'$, $\mathbf{y}(0) = \mathbf{y}_0$ når

a) $A = \begin{bmatrix} 2 & 3 & 5 \\ 0 & 3 & 5 \\ 0 & 0 & 5 \end{bmatrix}$, $\mathbf{y}_0 = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix}$

b) $A = \begin{bmatrix} 3 & -1 & 2 \\ 3 & -1 & 6 \\ -2 & 2 & -2 \end{bmatrix}$, $\mathbf{y}_0 = \begin{bmatrix} 1 \\ -1 \\ 1 \end{bmatrix}$

4. Vis at systemet

$$\begin{bmatrix} 3 & -1 & 2 \\ 3 & -1 & 6 \\ -2 & 2 & -2 \end{bmatrix} \mathbf{y} = \mathbf{y}'$$

med en gitt initialverdi $\mathbf{y}(0) = \mathbf{y}_0$ har en entydig løsning.

Du kan anta at løsningsrommet er tredimensjonalt.

5. Vi ser på det inhomogene systemet

$$\begin{bmatrix} x(t) \\ y(t) \end{bmatrix}' = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x(t) \\ y(t) \end{bmatrix} + \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 3e^{-2t} \\ e^{-2t} \end{bmatrix}.$$

a) Finn en basis for løsningsrommet til den tilhørende homogene ligningen

$$\begin{bmatrix} x(t) \\ y(t) \end{bmatrix}' = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x(t) \\ y(t) \end{bmatrix}.$$

b) Sjekk om $y = \begin{bmatrix} 0 \\ \frac{1}{2}e^{-2t} \end{bmatrix}$ eller $y = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} -2e^{-2t} \\ e^{-2t} \end{bmatrix}$ er en løsning for systemet.

c) Finn en generell løsning for systemet.

Oppgaver til kapittel 14

1. Skriv om følgende andre ordens differensialligninger til systemer av første ordens differensialligninger

a) $y'' - y = 0$

b) $y'' + 2y' + 3y = 0$

c) $y'' + y' = 0$

2. Finn generell løsning av

a) $y'' - y' - 2y = 0$

b) $y'' + y = 0$

c) $y'' - 4y' + 4y = 0$

3. Løs initialverdiproblemet

a) $y'' - y' - 2y = 0,\ y(0) = 0,\ y'(0) = 1$

b) $y'' + y = 0,\ y(\frac{\pi}{2}) = 1,\ y'(\frac{\pi}{2}) = 0$

c) $y'' - 4y' + 4y = 0,\ y(1) = 0,\ y'(0) = -e^{-2}$

Tallsvar

12.1a) $\begin{bmatrix} 5/38 \\ -11/19 \end{bmatrix}$

12.1b) $\frac{1}{3}\begin{bmatrix} -5 \\ -1 \\ 3 \end{bmatrix}$

12.2a) $p(x) = -\frac{1}{12}x^4 + \frac{2}{3}x^3 - \frac{17}{12}x^2 + \frac{11}{6}x + 1$

12.2b) $p(x) = \frac{3}{14}x^2 + \frac{9}{14}x + \frac{36}{35}$

12.3a) $\begin{bmatrix} 5/7 \\ 2/7 \end{bmatrix}$

12.3b) $\begin{bmatrix} 2/5 \\ 1/5 \\ 2/5 \end{bmatrix}$

13.2a) $\mathbf{y} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} e^{2t} + c_2 \begin{bmatrix} 3 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} e^{3t} + c_3 \begin{bmatrix} 25 \\ 15 \\ 6 \end{bmatrix} e^{5t}.$

13.2b) $\mathbf{y} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} e^{2t} + c_2 \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} e^{2t} + c_3 \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \\ -2 \end{bmatrix} e^{-4t}.$

13.3a) $\mathbf{y} = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ 0 \end{bmatrix} e^{2t}.$

13.3b) $\mathbf{y} = \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \\ 0 \end{bmatrix} e^{2t} - \frac{1}{3} \begin{bmatrix} -2 \\ 0 \\ 1 \end{bmatrix} e^{2t} - \frac{2}{3} \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \\ -2 \end{bmatrix} e^{-4t}.$

13.5a) $\mathbf{y} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} e^{2t} + c_2 \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix} e^{-t}.$

13.5c) $\mathbf{y} = c_1 \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} e^{2t} + c_2 \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix} e^{-t} + \frac{1}{2} \begin{bmatrix} -2e^{-2t} \\ e^{-2t} \end{bmatrix}.$

14.2a) $y(t) = c_1 e^{2t} + c_2 e^{-t}.$

14.2b) $y(t) = c_1 \cos(t) + c_2 \sin(t).$

14.2c) $y(t) = (c_1 + tc_2)e^{2t}.$

14.3a) $y(t) = \frac{1}{3}(e^{2t} - e^{-t}).$

14.3b) $y(t) = \sin(t).$

14.3c) $y(t) = (t-1)e^{2(t-1)}.$